

ХУАРЗЭЙ ХУАРЗ ЗАГЪА, АМА ХУЭЗДЭР ИСУОДЗЭНЭ!

Виктор ГЮГО (1802-1885), французаг финсаг: «*Андар ескæ-мæн ци хуарздзийнадаæ ракæнæн, е зæрдæскъæфæн уомæй æй, æма цийфæнди рæстæг ибæл ку райевгъуйа, уæддæр, куд иннæ æрттевгитæ, уотæ нæ ивайуй, фал нæмæ æрбаздæхуй никки ирддæрæй...*»

НОМЕРÆН

ФÆЗЗÆГ УÆЛЛАГКОМЫ

*Дæттæн сæ дугъуад
фæкъаддæр,
Сæлпытыл фæсал фæбур.
«Бафснаут зад хуымтæ
тагъддæр» –
Сиды уæллаг комæй хур.*

*Атахти зæрватыкк фатау,
Сыррдонцъиу гонмæ
нымдзаст...
Уæртæ æвзыгъд акробатау
Кауыл æрцауындзæг нас.*

*Фыстæ ыстыхсынц
сæ фистæй,
Фыййау сæ уисæй «хынцы»...
Мæлдзыг йæ уæззау
уаргъ систа,
Узгæ дæлдзæхмæ тындзы...*

*Мæйрухс та луары
йæ тынтæ,
Кæмттæ нæ кæнынц
фынæй,
Хъуысы ирон цагъд
Къæмынтæй,
Хъуысы ирон зард Дымтæй.*

*Фынг у ирон царды скъола –
Дзыллæйы кад æмæ рад.
Фысымтæ кувынц:
«Ныккола...»
Чындзхонтæ курынц:
«Бæркад...»*

Номдзуд ирон поэт, тæл-мацгæнæг, драматург æма литературон критик Гагити Бариси фурт Геуæргий райгурдбæл 20 майи æнхæст кæнуй дæс æма цуппаринсæй анзи. Уой фæдбæл æрмæг кæсетæ 6-7-аг фæрстæбæл.

ЗОНУЙНАГ

ÆРДЗОН ГАЗ ХÆДЗÆРТТÆМÆ ЛÆВАР БАУАДЗУНИ РАВГÆ

фæззиндтæй Цæгат Ири-стони цæргутæн. Уой тух-хæй сæрмагонд курдиадæ æма гъæугæ документтæ барветун гъæуй мæнæ ау-æхæн электрон адресбæл: vladikavkaz@yandex.ru

Хабæрттæ бæлвурддæ-рæй базонун туххæй бад-зорæн ес мæнæ ауæхæн телефонмæ: 8-800-550-09-04 кенæ ба ка кæми цæруй, уоми ООО «Газпромраспреде-ние – Владикавказ»-и клиен-тон центртæмæ. Уомæн æма аци лæггадæ исаразуни гъуд-даги берæ исбæлвурдкæнуй-наг фарстатæ ес.

Дигорæ

Цæун райдæдта 1993 анзи мартъий

0+

№18 (844) 2022 анзи 19 май – ханси мæйæ

Аргъ – уæгъдебарæ

АХСГИАГ ФАРСТА

АДÆМÆН САГЪÆССАГ ФАРСТАÆМÆ – УÆЛДАЙ ÆРГОМ!..

Нуртæккæ адæми уæлдай хъæбæрдæр ци тухсун кæнуй, уонæн сæ тæккæ сагъæссаг-дæр æй æргъти ирæзт, уой дæр уомæ гæсгæ, æма фулдæр хæттити фурбæрзонд ра-унцæ, уомæн рæуагæ æгирид-дæр нæ уогæй. Уомæ гæсгæ ба нæ республики разамунд хецæнæй фембæлдтитæ ара-зунцæ базаради æма адæмæн лæггæдтæ æнхæстгæнæг къа-бæзти разамонгути хæццæ, æрдзубанди кæнунцæ, цæ-мæй æргътæ адæмæн гъезæ-майраг ма уонцæ, уой туххæй райаразуйнаг мадзæлттæбæл.

Æргътæ уотæ ке бæрзонд кæнунцæ, уомæн ахиддæр рæуонæ фæууы, гъома, ху-æдтолгитæн артаги æргътæ æгæр бæрзонд ке 'нцæ. Æма æцæгæйдæр уотæ ке æй, уомæ гæсгæ нæ республики Сæргълаууæг **Сергей Ме-няйло** фембалдæй, газимото-рон артаг ласун æма уæйæ кæнуни гъуд-даги ка архайуй, еци амалгъонти хæццæ.

Æ РÆСТУОДИ ТАЛАТÆЙ РАЙРÆЗТÆЙ ФАРНИ РÆЗБУН...

Нæ Иристон кæд естæмæй тухгин æма цæрунгъон адтæй æма нерæнгæ дæр æй, уæд, фиццаги-фиццагидæр, æ дзил-лæй – уодиконди ездондзийна-дæй æнхæст ка 'й, лимæндзий-надæ бæрзонд цæстиварди кæ-мæн æй, цардæн æ хæзна дæр æма æ цубурдзийнадæ дæр ка лæдæруй æма 'й арфиаг гъуд-

дæгутæй банхæст кæнунмæ æвæллайгæй ка тундзуй, ций-фæнди лæгæвзарæнтæбæл дæр æхсаргинæй ка æмбæлуы, уонæй. Уомæ гæсгæ адæм уæл-дай боз фæуунцæ, хумæтæги сæрустурæй нæ фæззæгъун-цæ: «Æ рæстуоди талатæй рай-рæзтæй фарни рæзбун..» Уæ-хæн адæймаг адтæй **Легойти**

Къæлæмурзи фурт Анатолий. Гъулæггагæн, хуæрзæрæги не 'хсæнæй фæлгъудæй... Хъæ-бæр зæдрристæй бахъонц код-тонцæ нæ дзиллæ еци уæззау цауи фæдбæл... Абони æ ра-мæлæтбæл æнхæст кæнуй дуу-инсæй бони, æма ин æ рохс ном ерæн сæрмагонд æрмæгæй (кæсетæ 'й 4-5 фæрстæбæл).

**ГАЗЕТ «ДИГОРÆ» –
АЛЛИ БИЙНОНТÆН!**

**ГАЗЕТ 2022 АНЗИ ДУККАГ
ÆМБЕСÆН РАФИНСУНИ АРГЪ
ДЕЙ 323 СОМИ 64 КЪАПЕККИ
(ТУГЪДИ ÆМА ФÆЛЛОЙНИ
ВЕТЕРАНТÆН БА –
288 СОМИ 96 КЪАПЕККИ)**

**ГАЗЕТ «ДИГОРÆ»
РАФИНСУН ÆНГЪЕЗУЙ
«УÆРÆСЕЙ ПОЧТИ»
ЕУГУР ХАЙÆДТИ ДÆР,
УÆДТА МУХУР ИУАРÆГ
ПОСТХÆСГУТÆМÆ ДÆР**

Григорий ПОМЕРАНЦ (1918-2013), уруссаг философ: «Егургемэй айнай-иендэр, айнахад дээр ахсанадэ ай, а гъаугадзийнэдтэ ка лэдэрүй ама сө рэстэгэй-рэстөгмэ ка исраст кэнууй, уэдта еу рэдудэй иннемэ хезгэй, размэ ка цэууй, е. Хуарз уавэрти цу адгэм цэрунца, уонэмэ утопи нэ бахгэртдээнэй...»

Олег БЫКАДОРОВ, республики экономикон ирээти министри фиццаг хуэдэйгэвэг:

ЦУБУРДЗУРДЭЙ...

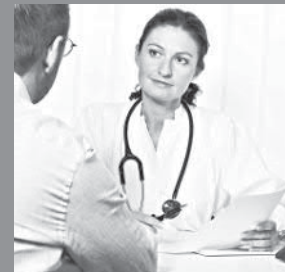
— Цэгат Иристони нисанмэ-арээт регионалон инвестицион программ уагэвэрдтэ айнахэст кэнуунэн рагаггоммэ фэдаргонд фэткаэмэ гэгсгэ 2022 анги нэ республикэн дехгонд аэрцауд-зэнэй 396,4 миллион соми, 2023 анги — 800 ама 2024 анги — 713 миллион соми. Еци программэмэ гэгсгэ цалцэггонд ама арээт цэ-удзэнэнцэ ахсигиат социалон ама коммуналон объекттэ.

Мэскуй А. Бакулеви номбэл зэрдэ ама тогдадзинтти хирургий национ медицинон аэртасэн центри специалисттэ 250 цэгатирстойнагемэн (сө 'хсэн 200 — сувэллэнттэ) сө аамундзийнэдтэй фэйягаз кодтонцэ..

— Цэгат Иристони цуппэрэймаг хатт ан. Сувэллэнтти клиникон сэйгэдони косунцэ дэсни медиктэ. Иристони уогэй нэмэ агъазгор ка аэрбацэууй, еци адэмэй дэс проценти равзарэн нэ центри син бэлвурд операцитэ искэнуунэн. Амэй фэстэмэ дэр ардэмэ аэнэмэнгэ аэрба-цэудзинан, — зэггүй аамунд центри директори хуэдэйгэвэг, профессор Константин Шаталов.

Адэми аэнэнэздзийнадэ фэннивэбэл кэнуни фэдбэл программэ исэнхэст кэнуунэн, аэмгуст кэнуунбэл аэргэи сө фембэлди рэстэг бадзубанди кодтонцэ Цэгат Иристони Хецауади Сэрдэри Дзанаити Барис ама Константин Шаталов.

Рэгхи ба, 28 майи республикон онкологон диспансери арээт аэрцаудзэнэй сэрмагонд акци, кэций рэстэги фембэлэн удзэнэй уэрэсэйаг раззагдэр специалистти хэццэ. Уой туххэй ра-гацау хе ниффинсун гъэууй. Хабэрттэ бэлвурддэр базонунэн бадзорун гъэууй мэнэ ауэхэн телефонма: 8-985-791-49-44, сэмүи 10 сахаттемэй ба 17 сахаттэй уэнгэ.

ХУАРЗ ХАБАР — НИФСДЭТТАГ!

Чиколой цу физкультурон-дзэбэхгэ-нэн комплекс арээт цэууй, уоми удзэнэй уэггэдебарэ ама классикон гъэбесэй-хуэсти, дзудой, волейболи, баскетболи, уэззау атлетики ама спорти аэндэр хуэти хайэдтэ.

Мэскуй 26-29 майи рацэудзэнэй кон-курс «Уэрэсэй раздзэуугтэ»-и кэронбэ-тэн аэркаст. Уоми цу 300 размунддэтгэг адэймаги архайуй, уони хэццэ Хуэнхон пад-дзахадон аграрон университети архайдэн ба-радон фадуэттэ аразуни управлений хэцау, Цэгат Иристони паддзахадон университети хестэр ахургэнэг.

Цэгат Иристони паддзахадон медици-нон академий анестезиологий, реанимаций ама интенсивон терапий кафедрэи косгути хъэппаресэй аэмбурдгонд аэрцудэнцэ ахцай фэрэзнитэ. Уонэй балхэдтонцэ медицинон фиццаг агъази аптечитэ, ху-астэ ама харзгэнэг аэрмэг, кэцитаи ра-рвистонца Донбасси сэ профессионалон ихэс айнахэстгэнэг медиктэн.

Калинингради облэсти 10-12 юни цэуд-зэнэй фестивал «Уруссаг музыка Балтики». Ама си фиццаг хатт архайдзэнэй нэ номд-зуд коллектив — кафти Паддзахадон ансамбл «Алан» дэр.

Нэ республики 18-20 майи гастролти удзэнэй Мордовий Паддзахадон уруссаг театр. Спектаклтэ аэвдист цэудзэнэнцэ Ирон театри сценэбэл. Нэкаси, Ирон те-атр аци мэийи райдайэни аэртэ боней дэр-гы гастролти адтэй Сарански — Мордовий сэйраг сахараи.

Федералон программэмэ гэгсгэ дууэ анзэй дэргэй Цэгат Иристони капиталон аэгъдауэй цалцэггонд аэрцаудзэнэнцэ 63 сьолой.

«Адад цалх» — уотэ хундтэй нэ респу-блики нэдтэбэл цэуни аэдасдзийнадэмэ цэстдарэг аэригон инспекторти конкурс. Архайдтонца си 12 сьолойи кэуэрттэ. Уэлахэзонтэ иссэнцэ Бэслэни, Аэрэдо-ни ама Чиколой сьололати минэвэрттэ.

Дигори райони аэригон натуралистти станций сувэллэнтти экологон театр, пе-дагог Елбайти Агнесси размундэй бабэй (цуппэрэймаг хатт) сахар Дигорай аэртиккаг астаукаг сьолойи бавдиста спектакль «Али-Баба ама аэрдзи дуунсэй гъэууйгэнэги». Уой фэсте аэригон артисттэ сэ спектакль ма равдистонцэ райони иннэ ахургэнэндэнтти дэр.

ДЗУБАНДИ РЕСПУБЛИКИ ЦАРДИУАГИ АХСГИАГ ФАРСТАТЭБЭЛ

СЭ ФИЦЦАГ балци Сау денгизи бил-гэронмэ цэгатирстойнаг сувэллэнт-тэн удзэнэй 31 майи. Аци анз денгизи билгэронмэ раветдзэнэнцэ 1400 су-вэллони.

Уой туххэй аппаратон аэмбурди фегьосун кодта Республикэ Цэгат Ири-стон-Аланый Хецауади Сэрдари хуэ-дэйгэвэг Гуйгэанти Ларисэ. Аэмбурд амудта Республикэ Цэгат Иристон-Ала-ний Сэргьлаууэг Сергей Меньяло.

Премьер-министри хуэдэйгэвэг куд фэббэрэг кодта, уотемэй фэл-лойнэ ама социалон ирээти Министра-ди косаг кэуэр бабэрэг кодтонцэ еци объекттэ, цэмэй бунати уавэртэ фэу-иунонцэ. Мадта Цэгат Иристони бунэт-тон лагерти цэттэдзийнадэ дэр бэрэг кэнууй кэуэр, бахундонцэ имэ еугур гъэууэг ведомствити минэвэртти дэр.

Республики Сэргьлаууэг куд загъ-та, уотемэй гъэуама фарстамэ лэмбу-нэг цэстингас уа.

— Сувэллэнттэн лагерти, денгизи билгэрон бунэтти гъэууэг уавэртэ исаразун гъэууй. Дзэбэхгэнэн афонэ-бэл цэмэй хуэнонэй исэмбэллонцэ, уой туххэй нэ еугур фадуэттэй дэр ис-пайда кэнуун гъэууй. Еугур организаци-тэ дэр сэрдигон афонэмэ гъэуама цэт-тэ уонцэ. Сьололати сэрдигон лагерте куд косдзэнэнцэ, уобэл нэ рагьуди кэнуун гъэууй, еуэй-еуэтэми си цалцэг-гэнэн куэтитэ цэудзэнэнцэ», — фэб-бэрэг кодта Сэргьлаууэг.

Фэсэвэди сэрдигон куэтитэбэл бафтауни фэдбэл размонгэ бафэд-захста арээтадэ ама архитектуры ама ахурадэ ама науки Министрадтэн, цэ-мэй студентон кэуэртти паддзахадон контракти бундорбэл арээтадон гуд-дэггэуэмэ аэрбахононцэ. Сэрдэи кани-

култэ ку райдайуонцэ, уэд студентон кэуэрттэ аразунмэ бавналдзэнэнцэ.

Социалон инфраструктури объекти арээтадэ ама цалцэг кэнуни куэтитэ конд цэудзэнэнцэ национ проекттэ ама паддзахадон программити фэрги. Гъэуама бэрон адэймэугтэ Сэргь-лаууэгмэ баддэтонцэ графиктэ аэм-гудти хэццэ. Хэцэнэй фэббэрэг кодтонцэ, Уэрэсэй Президент Влади-мир Путин цу проекттэ бафэдзахста, уони. Сэ еу — Фийагдони пульмоноло-гон центри арээтадэ, гъэуама си ис-цалцэг кэнонцэ рагон бэстихай ама исаразонцэ нэуэг бунат. Уони еугурэй дэр бафэдзахста нэ Президент.

Сергей Меньялой дзубандимэ гэгс-гэ, гъэуама аци анз исцэттэ уа про-ектон хэрэти документаци. Арээтадэ ама архитектуры ведомствити размонгэ Моргуати Константин куд байамудта, уотемэй еугур документаци исараздзэ-нэй Самари проектон-хэрэти компани. Этэ ма бацэттэ кодтонцэ Тагд агъази клиникон сэйгэдони инфекцион хайади бэстихайи проект.

Дзэуэгиггэуи бунэттон хеунаф-фэиэди размонгэ Милдзихти Вячеслав куд радзурдта, уотемэй сахара ахсэна-дон бунэттэмэ зелунцэ. Фэскомцэде-сон парки, Дони станций куэтитэ цэу-нцэ графикмэ гэгсгэ. Хэтэгкати Къостай номбэл фэлладуадзэн парки нисан-тэмэ бавналдзэнэнцэ, бонирахаст ку фэррээвдзэдэр уа, уэд. Жуковскийи номбэл парк банивэбэл кэндзэнэн-цэ июли.

Республикэ Цэгат Иристон-Аланый Сэргьлаууэги ама Хецауади пресс-службэ

АДЕМЭН САГЪАССАГ ФАРСТАТЭМЭ — УЭЛДАЙ АЭРГОМ!..

Фембэлдмэ хунд адтээн-цэ Цэгат Иристон-Аланый прокурор Александр Морозов, экономикон ирээти министр Кучити Заур, цэрэнуатон-комму-налон хэдзарадэ, артаг ама энергетикки министр Тамати Майрэн, монополити нихмэ цэгатирстойнаг управлений размонгэ Плити Алан, медгуддэгутти министри хуэдэйгэвэг Цибирти Тай-мураз, стандартизаци, метрологи ама фэлварэнти паддзахадон центри дирек-тор Мамсурати Владимир.

Сергей Меньяло куд баханхэ кодта, уотемэй адэм гьаст кэнуунцэ, иннэ регионти хэццэ рабаргэй, махмэ анги арг бэрзонддэр ке ай, уомэй. Ама загъта, цэмэй еумэйаг архайдэй арээт аэрцауонцэ мадзэлттэ уавэр фэррээвдзэдэр кэнуунэн.

Сергей Меньяло ма куд бафэппайд-та, уотемэй нуртэксэ артаги арг еугур бэсти дэр ниллэггэнгэ цэууй, экспор-ти нэбал архайдэн ама уэд медбэстон аэлхээнгэи туххэй гъэуама тох кэнэн.

Республики размонгэ куд фэббэр-рэг кодта, уотемэй газимоторон артаги аргы ирээт аэруадзэн нэйийес, фэн-ниллэггдэр гъэуама уа. Цэгат Кавкази федералон зилди республикити рэстэм-бес аэмвээадэмэ гъэуама аэрхауонцэ. Кучити Заур радзурдта базаради уавэри туххэй. Республикаи ес 135 артагэвгэ-нэн станций, 10 нефтэбаси. Фулдэр уэзэ аэнцайуи 8 агъазиуддэр хизон ком-панитэбэл.

А дзубандимэ гэгсгэ, артаги арг махмэ ай бэрзонд — 23,67 соми, нэ фарсмэ регионти ба, зэггэн, Дагестани, Кэссэ-Балхари, Цэцэни республикити ай 20 соми, Хъэрэссе-Черкесий респу-блики — 21,75 соми, Стъараполи крайи — 21,42 соми. Сергей Меньяло фэсседтэй цэстдарэг оргэнти размонгугтэмэ, цэмэй сэ куст аци базаради кьабази хэццэ фэттухгиндэр кэнонцэ. Газимотори артаги фарста абони ай еугур-мэй ахсигадэр.

РЕДАКЦИЙЭЙ: Аци аэмбурди фэ-сте республики ирээти министрадэи специалиттэ бабэрэг кодтонцэ барэуадзэдэр компаниэй цалдэр артагэвгэнэн станций. Ама си аэргъ-тэ адтэнцэ 21,9 сомей ба 22,4 сомей уэнгэ, кэд ама уой разэй си рэстэмбес арг адтэй 23,67 соми. Эксперттэ куд зэггынцэ, уотемэй аэргътэ никки ниллэггдэргонд цэуд-зэнэнцэ. Уомэ цэстдард цэудзэнэй министрадэи ама аэндэр бэрэггэнгэ ведомствити рдигэй.

Иван ТУРГЕНЕВ (1818-1883), уруссаг финсэг: «Иннети сэрбэлтау махе нивондэн аргэссон, зэргэе, а меднимэр уотэ ка исфэндэ кэна, фал рагацау алцидэр ка фэrrабарэ-бабарэ кэна, е а уод исуэлдай кэнулма исарэхса? Дузэрдуггаг аэй... Бэрзонд нисанма ка тундза, е гъауама ахе уоди кьоппабэл ма гъуди кэна...»

Устур Фидибэстон тугьди хъазауатон Легойти Батэргеги фурт Къэлэмурзи номеранэн Дзэуэгигъауи аэвэрд аэй сэрмагонд баннер. Къари: еци баннери размэ лаууи Къэлэмурзи фурт Ермак.

ДЭ РЭСТУОДИ ТАЛАТЭЙ РАЙРЭЗТЭЙ ФАРНИ РЭЗБУН...

КАЛУХТИ Артур,
фэллойни ветеран

Дзурдзэуэгэ лэгтэй еу уотэ бахьонц кодта, гьома, уэлдай зэрдиг ка 'й, уонэй еске ку рамелуй, уэд мэ зэрди дэр еу кьэрт фегуппэг уй... Ама аэцэгэйдэр уотэ ке 'й, уой аэз мэхуэдэг дэр мэхе уодбэл бавзурстон... Ама бабэй мэнэ нур дэр уойисэбэл зэрдист фэдтэн — Легойти Къэлэмурзи фурт Анатолий ке фээзиан аэй, уомэй. Хъэбэр хъазар адэймаг мин адтэй, хэстэгдэр аййафтан, фал уомэй уэлдай ба ма хуэрзэрд-хуэрдтэ адтан, дууэ хуэрзээнсувэрэй хуээн адтан кэрэдземэн.

Хъэбэр зин мин аэй Анатолийи туххэй «адтэй», зэргэе, хузи дзурон. Фал мин аэнэзэгъэн дэр нэйиес — ка 'й зуда, етэ 'й, федерэй ми аэуагэс кэнуй, имисдзэнэнцэе, аэ рохс ном си иронх некэд уодзэнэй. Фал рэстэг цэуэй, фэлтэртэ фэлтэрти аййевунцэе, ама исонибони ка фээзиндзэнэй, етэ дэр гъауама базонцэе — нэ адэйми уой хуээн фурттэе, цийфэнди рэстэугтэ ку райевгуйа, уэддэр гъауама нэ дзиллэй иронх ма уонцэе. Гье уомэ гэгсгэ мэ бафэндадтэй мэ зэгуйнэгтэ нэ газет «Дигори» раргом кэнун. Ка 'й зонуй, мэ дзубандий еугур гьуддэгутэбэл нэ рахьэртдзэнэн, фал, мэ зэрдэ дарун, ци мин нэ бантэса ракой кэнун, уони зэгунэн дэр мин фэстэдэр ма равгэ уодзэнэй...

Е 'носон дуйнемэ банэхстэр уогэй, Анатолий уоми куд не 'сэмбалдэй, аэ разэй уордэмэ аэ зэрдтагон хеуэнттэй ка бацуддэй, уонэбэл дэр — аэ нийергутэбэл, е 'нсувэртэбэл, аэ хуэртэбэл... Нэ Исфэлдесэгэй уэлдай аэй неке зонуй, цуавэр рауадэй сэй исэмбэлд, фал федерэй ба уобэл аэуэндэн, ама

етэ дэр хъэбэр зэрдистэй ке бахьонц кодтайуонцэе, е аэ уэлзэнхон цардэй ке фэххецэн аэй, уобэл... Хъэбэр хэлэр, кэрэдзэбэл ахчул бийнонтэй фэццардэнцэе, кэрэдземэн хъазар ама уарзон адтэнцэе... Ама, нур, Анатолийи туххэй дзоргэй, куд нэ аеримисэн уони дэр... Фиццагидэр, аэ нийергуги — аэ фидэ Къэлэмурзэ ама аэ мадэ Бабулини...

Аэз сэ мэхуэдэг дэр еу гъауи цэргэй, куд нэ зудтон, фал мэ фэндуй, аци хъиамэтгун нийергуги бийнonti туххэй сэ хуэрз зонгэе, тугьдон лэг, номдзуд журналист Тегати Сулейман кэеддэр ци уац ниффинста, уомэй дэнцэе аеримисун. Е уотэ финста:

— Легойти Къэлэмурзэ... Уэхээн лэгмэ сэ идардэй зиннунцэе евгуд царди хабэрттэе, аэ фэллойни гургахь нэдтэе. Уэлдайдер ба аэ тугьдон хъиамэттэе.

Устур Фидибэстон тугьд ку райдэдта, уэд Легойти Батэргеги фурт Къэлэмурзэ дэр ранэхстэр аэй фронтмэ. Хуэрзбон загьта аэ бийнонтэн — аэ цардэмбал Бабулине (Перисати Майрэни кизгэ) аэ фондз сабийемэн — еу иннемэй минкьийдэр. Нэ зонэн, дууэ нийерэги уэд цэбэл дзурдтонцэе, цуавэр зэрдитэ аэвардтонцэе кэрэдземэн, фал уотемэй дэр лэдэрд адтэй, цэйбэрцэбэл зин уодзэнэй аэригон мадэн уал фэхкэсуйнаг сувэллоней хэццэе. Фал уомэ лэги бэрцэе хъаурэ ама фэразондзийнадэ разиндтэй, ниффэразта еугур зиндзийнэдтэн дэр. Куд иннетэе, уотэ аци бийнонтэ дэр сэ равгитэмэ гэгсгэ сэ царди хабэрттэе аразтонцэе. Адтэй уэхээн цу дэр: нартихуари зэнхитэ аэксэдуни рэстэе ку 'рхьэрдтэй, уэд Бабулине дэр иннэ силгоймэгти хэццэе рацуддэй Силтанухь будурмэ аэ сувэллэннти хэццэе:

— Бабулини куст нэ нэбал гъауи, аэ сувэллэнттэмэ кэсэд! Еу бон баунаффэ кодтонцэе бригади адэм.

— Мэ сэрмэ не 'рхэсдзэнэн аэнцад бадун. Нэ лэгтэе тугьди будури сэ тог калунцэе, уонэн махэй зиндэр аэй. Аэз дэр гъауама бафэразон, мэ сувэллэнттэбэл дэр хъэртдзэнэн.

Ама фэллойнэ кодта Бабулине. Хуасэ кэрдунмэ дэр ахецэй хуэздэр неке арэхстэй.

Радарг аэнцэ Къэлэмурзи тугьдон нэдтэе дэр. Уэлдай карз уавэрти баха-

удтэй Севастополь багъауи кэнуни тугьдтити. Немуцаг-фашистон аэрдонтэе сэе сонт лэбурдтитэй гъавтонцэе аци сахар байсунбэл.

Фал син советон тугьдонтэе карз никьуэрд лэвардтонцэе. Уони аэрэнгэе знаги нихмэ багъатэрэй тох кодтонцэе Легойти Къэлэмурзэ ама е 'нсувэр Муса дэр. Дууемэй дэр еу дивизий адтэнцэе, фал син кэрэдзэй хэццэе фембэлуни фадуат ба нэ фэцэй. Къэлэмурзэе пулеметэйахсэг адтэй.

Советон тугьдонтэе бэргэе багъатэрэй гъауи кодтонцэе Севастополь, фал уэддэр аци намусгин сахар рэстэемэ уэдзгэе рауадэй. Тугьд тугьд аэй, ама си алци адэймаги фэндон нэе рауайуй. Уотэ рауадэй Легойти аэнувэрти карнэ дэр.

Къэлэмурзэе бахаудтэй тугьдон госпитэлмэ. Е 'нсувэр Муса ба Севастопольи рази тугьди будурэй нэбал исэздахтэй. Иннэ аэнувэр Сергей ба фэммард аэй уорсфиннэгти тугьди.

— Мэхуэдэг куд фэйервазтэн, уобэл дес фэхкэун, — дзурдта мин Къэ-

стэфтэй: сэ цэуэти хестэрти еци кусти-тэй аэгэр ке исуаргьин кэнуй, е сэ ахурбэл лэгъуэрдэмэ зиннуй, куддэр ибэл устурзэрдэе кэнунцэе. Ама уэд нийергутэе сэ цэуэтемэ аэнгомдэр аэрбалэудтэнцэе, сэ хэццэе син дзубанди байеудаг аэй. Ама Легойти цэуэте еугурддэр каст фэцэнцэе сьола. Сэ царди хабэрттэе тэекэе хуэздэр хузи аразтонцэе, алкэмэн дэр си фээзиндтэй бийнонтэе...

Уогэ уой фэдбэл бэргэе федауй лэмбунэгдэрэй рахабэрттэе кэнун, фал абони нэ дзубанди Анатолийи туххэй ке аэй, уомэ гэгсгэ ба бэлвурддэрэй уой туххэй дзордзинан.

Анатолий райгурдэй 1942 анзи январи Дигоргоми устурдэр гъаутэй еуеми — Дзинагъай. Фэстэдэр сэ бийнонтэе сэ цэрэн бунат райивтонцэе Чиколамэ, ама идарддэри ахури хабар кодта ами астеукаг сьолай. Каст фэцэй Цэгат Кавкази хуэнхон-металлургон институт, райста инженер-аразгэи дэснаидэ. Аэ профессионалон фэллойни над ба райдэдта Садони издий-цинки комбинати цалцэггэнэн-арэзтадон управлений мастерэй. 1972 анзи косун райдэдта еугонд «Межколхозстрой»-и аэфсэнбетон конструкитэ уэдзэг заводи хестэр инженерэй, фэстэдэр ба 'й иснисан кодтонцэе, уэд аци еугонд поселок Заводтаги ци аэфсэнбетон конструкити завод исаразта, уой сэйраг инженерэй.

Легой-фурт куд имиста, уотемэй уэди рэстэуги сэ завод иссэй тэекэе устурдэр ама гьомусгиндэр кустуэттэй еу. Кустонцэе аэртигай сменитэй. Ци продукци уагьтонцэе, уомэй пайдагонд цудэй айдаг нэхе сахари ама республики арэзтэдти нэе, фал аэнэгъэнэе Цэгат Кавкази регионтэе дэр ластонцэе ардигэй цэттэе арэзтадон аэрмэг.

Аци кустуати коллектив цэйбэрцэбэл амалгьон ама аэрэхстгин адтэй, уой туххэй аэрхэсдзэнэн еу дэнцэе — уой туххэй дэр аэ уац Тегати Сулейман финста.

Цэветтонгэе, Дзэуэгигъауи Гугкай-фурти номбэл гъаунги Хэллардзийнади монумент ку аэвардтонцэе, уэд аэ исфэлгонц кэнунаэн гьуддэй хъэбэр гранит аэрлухтэе кэнун. Ама аэмбурдтэй еуеми уой фэдбэл, гьома, еци гьуддаг исаразунмэ хуэздэр ка исарэхсдзэнэй, зэргэе, дзубанди ку рацуддэй, уэд республики колхозти арэзтадон еугонди правлений сэрдар Гусати Олег уотэ:

— Нэ еугонди завод аэригон ке аэй, уомэ ма кэсетэе, рахэссетэе уэ хъэбэр гранит, уой ралух кэнунае мах специалисттэй хуэздэр неке исарэхсдзэнэй.

Ама хъэбэр гранит аэрбарвистонцэе еугонди аэфсэнбетон конструкити заводмэ. Уоми ахсигаг куст аэнэгъэнэй дэр бабарэ кодтонцэе Легойти Анатолийэн.

Б. Легойти — Перисати Бабулине аэ цэуэти хэццэе: аэ рахэс фарсэй — Алибек, аэ галеу фарсэй ба Анатолий; сэ фэсте лауунцэе Зойа ама Олег.

ЛЕГОЙТИ Анатолий өймбэлтихэццэ э райпураэн бони фэдбэл фембэлди рэстэги.

Ама еци ихэст тэккэ хуэздэр хуки аенхэстгонд аэрцудэй.

Раст загъта Гусати Олег сә завод кәд әригон адтәй, уәддәр ә гүүддәгутә уомәй «хестәрдәр» кустуәтти гүүддәгутәй ләгьуздар нә цудәнцә. Социалистон ериси дәр сә ахид фәуадзидә ә фәсте.

Еуцәйбәрцәдәр рәстәги фәсте уәди еугонд «Сәвөсинпромстрой»-и разамунд Легой-фурти сәхемә байагурдонцә сә заводи (Дзәуәгигьәуи әфсәнбетон конструкци заводи) сәйраг инженерәй. Дууә анги бакуста еци бунати, уәдта 'й (1987 анги) иснисан кодтонцә директорәй ама си фәккуста ә царди фәстаг бони уәнгә...

Разамонәг исуогәй, Легой-фурт фиццәгидәр архайун байдәдта, кустуати равгитә ама гәнәнтә аенәгьәнәй дәр иснәуәг кәнунбәл – завод арәзт әрцудәй 1953 анги ама си берә цидәртә нәуәг рәстәгути домәнти, куд фәззәгьунцә, нәбал әйәифтонцә, уомә гәсгә ба си куст кьулупитәгонд цудәй. Цидәр адтәй, уәддәр кустандә реконструкцигонд әрцудәй. Уой фәрци син берә фулдәр әнтәсун байдәдта...

Зәгьун гьәуи уой дәр, ама өвгүд әноси 90-аг әнзти уәнгә куста әхсәвәй-бонәй, ә косгути нимәдзә хьәрттәй 520 адәймагәй уәнгә.

Фал уәдмә ниддәләләй кодтонцә еци сәргьән «перестройки» миутә, ама, куд нә бәсти еугур рауәнти, уотә Цәгат Иристони дәр гүүддәгутә усхьуммитә кәнун байдәдтонцә. Берә заманай кустуәттә бунхәлд фәцәнцә. Уәззау уавәри бахаудтәй Дзәуәгигьәуи әфсәнбетон конструкци заводи дәр. Фал ә коллективмә, сә сәргьи Легойти Анатолий, уотемәй хьәураә ама арәхстдзийнадә разиндтәй еци уәззау уавәрти дәр бафәразунән, сә кәддәри гьомусгин кустуат фәккеун нә бауадзунән.

Ама абони дәр завод нимад аей, нури доги уавәрти әнтәстгинәй ка архайуй, еци кустуәттән сә раззагдәрти хәццә, сә продукци хуәргьәдәдзийнадә ба уойәсәбәл бәрзонд аей, ама 'й зәрдиягәй есунцә айдагь нәхе республики нә, фал ма сауэнгә синхаг регионти арәзтәдтән дәр. Цәрән ама промышленнон арәзтәдтән ци дзәуәгуттә уадзунцә, еци номхигьди ес сәдәй фулдәр номхунди.

Легойти Анатолий цәйбәрцәбәл искирдидәгин, алцәмәй дәр әнхәст разамонәг адтәй, ама уой туххәй дәр, уәдта ә хуәргьәдәудзийнади туххәй, цәйбәрцәбәл устур кадә ин адтәй айдагь нәхе республики нә, фал ардигәй хьәбәр идард рауәнти дәр, уомән мәхуәдәг әвдесән дән. Анатолий разамунд кәмән ләвардта, еци завод цемент ама әндәр әрмәгутә иста алли рауәнтәй. Ама сә исласиуонцә Дзәуәгигьәуи әфсәнвәндаги станцәмә. Аз ба уәд уой разамонәгәй кустон. Ама 'й хуарз гьуди кәнун, ести кьуәхцә ку фәззиннидә, уәд нә дзорун кумә багъәуидә, уоми ку базониуонцә гүүддаг Легой-фурти гьәуи, зәгьгә, уәд, баруагәс уи уәд, уйтәккәдәр алцидәр тәккә хуәздәр хузи арәзт әрцәуидә. Гье уәхән цәстиварди адтәй...

Мада ә хуәргьәдәудзийнади туххәй дәр әрхәсдзәнән уәхән дәнцә, Мәскупмә мә ку раййивтонцә ама нә бәсти әфсәнвәндагити министради ценрон аппарати косун ку райдәдтон, уәд мә мадә ба ами поселок Заводтаги цардәй. Ама кәд неци гьәуагә адтәй, уәддәр аей Анатолий еудадзуг рабәрәг кәнидә, әхе мади хузән ибәл аюудудта. Ама уәхән гүүддәгутә ба адәймаг ә зәрдәбәл куд нә бадардзәнәй.

ЛЕГОЙТИ Анатолий әма Нинә сә кизгә Альбини (астәуәй) хәццә.

ЛЕГОЙТИ Анатолий әма Нинә сә кәстәрти кәстәртихәццә.

Фәллойнадон коллективи разамонәги әнтәстгин ама арәхстгин айдагьдәр уәд исхонун аенгьезуй, ама ин ә еудадзугон архайди әмхузон ахсига ку уонцә, куд кустанд фарстатә, уотә косәг адәймагбәл аюудун дәр. Уой сагьәстә ин ләдәрд ку уонцә ама ин ә уодәнройнән равгитә ку араза, уәд е дәр, баруагәс уи уәд, зингә зәрдиягдәрәй әнхәст кәндзәнәй ә ихәстә, архайдзәнәй кьәндрәстуг нә унбәл. Ама еци менеугутәй ба дессаги әнхәст адтәй Анатолий. Архайдта заводи косгути социалон фарстатә гьәуәгә хузи аразунбәл. Зәгьән, уәртә ма рәстәгутә берекетгундәр ку адтәнцә, уәд анзмә 8-10 фатери ләвәрд әрцәуидә косгутән. Адтәй сәмә, бийнонтәй кәми цардәнцә, уәхән әмдзәрән. Мада фәлладуадзун хабәрттә дәр хуарз әнхәстгонд цудәнцә – косгутәй берети раветиуонцә фәлладуадзән ама хәдзәбәхгәнән рауәнтәмә. Уомә гәсгә коллектив әнәгьәнәй дәр боз адтәнцә сә разамонәгәй. Уой фәдбәл косгутәй еу сауэнгә әмдзәвгә дәр ма ниффинста. Ка 'й зонуй, исфәлдистади барәнтәй уойәсәбәл әнхәст нәй, фал зәрдтагонәй финст аей ама 'й уомә гәсгә мухур кәнән.

«И ДЕЛА ТВОИ ВИДИТ НАРОД!..»

Посвящается Легоеву Анатолию Каламурзәвечу

Ты пришел в свой родной коллектив В тот момент, когда он зарождался, Наш завод был тогда – негатив, Но ты трудностей не испугался.

Ты отдал себя делу, труду, Днем и ночью решая проблемы, Никогда не сказал: «Не могу!» От бессилья не прыгал на стены.

И своим плодотворным трудом Ты поднял свой завод до вершины, И завод тебе стал как свой дом, Для завода ты стал его сыном.

Сыном тем, кто за домом следит, Кто ему процветания желает, Кто в работе все время горит, И о лучшем все время мечтает.

Ты вложил свои силы в завод, Здесь оставил частичку здоровья, И дела твои видит народ, Ведь ты жертвовал, чуть ли не кровью.

Ты уходишь сегодня от нас На другую большую дорогу Пожелаем тебе без прикрас Дел великих и крепких порогов.

Ты ведь наш Анатолий, на век, Ты товарищ и брат наш по крови, Будь всегда как сейчас человек, И не хмурь ты без нас свои брови.

С великим сердцем ДУЛАЕВ А.Н.

Кустуати фәллойнагәнгутәй уәлдәй ма хуәрзауодундзийнадәй беретә хайгин адтәнцә нә республики – куд еугай адәймәгутә, уотә хецән коллективтә дәр, уәлдәйдәр ба исфәлдистадон кьабази ка архайдта, уонәй. Арфигаг си аей нә газети редакци дәр. Аз загьд уотә адтәй:
– Хьәбәр әхцәуәнәй исәмбәлән газет «Дигори» алли номербәл дәр. Аз ба-кастәй дәр зәрдә райдзаст кәнуй, аийев фәлгонцгонд фәууй аллихатт дәр. Хьәбәрдәр ба уомән, ама си бакасән фәууй, адәймаги зәрдә кәмә фәддзәрууй, газеткәсәги сагьәсти ка бафтауй, ә берә фарстатәбәл ин әнхәст ама бәлвурд дзуапк ка раттуй, уәхән әрмәгутә.
Азцәг – газети уавәр абони сагьәсгә аей. Ама цәмәй ә карнә аенәзәрдәдзәргә уа, уой фәдбәл фарстатә ба айдагь хецәудзийнади 'рдигәй аразгә нә 'нцә. Гьай-гьай, уони бон дәр аей берә цидәртә исаразун, газети тираж цәмәй фәффулдәр уа, фал гүүддаг хьәбәрдәр ба нә-

хецәй (Дигори дзилләй) аразгә 'й. Еумә, аенгомәй, кәрәдзәй фарс хуәцгәй әрбәлүүән «Дигори» фарсмә.

Ама еци загьд зәрдиягәй ке адтәй, уомән бәлвурд әвдесән аей: ци гәнән ама амал адтәй, уомәй ин берә гүүддәгуйти фәйягаз кәнидә. Ама ин арфигагәй имисән ә рохс ном...

Анатолий анги рәстәгутәй уәлдәй фулдәр уалдзәг уарзта. Аздзә ә зуймон фунәйяй ку райгал уидә, ә цьәх-цьәхид фәлуштәй әхе ку исаразуй ама си сәнттадитә кәнун ку байдауй, уәд ин уәлдәй әхцәуән уидә ә дзәхәрадои уалдзигон зәләнән кәнун, сабийи хузән дестә-тәмәстә кәнидә ә алфамбулай дессәгтәбәл. Берә уарзта уалдзәг... Ама зәрдә уәлдәй хьәбәрдәр исресуй уомәй, ама ин аци уалдзәг ә фәстаг уалдзәг ке иссәй. Нә Исфәлдесәги, әвәдзи, уотә ба-фәндадтәй ама ин ә уәлзәнхон цардән кәрон дәр уалдзәгмә исәмгуд кодта...

Ама расәдзәр аей ә дзәхәрадои. Аз фәлмән кьохи рәвдуд нәбал бавзардзәнәй уоми зәнхә, уоми рәзә бәләстә, дедәнгүтә, халсартә...

Фал сәдзәр нәй ама некәд уодзәнәй ә уәлзәнхон царди дзәхәрадои. Уоми цардгьон талатәй райрәзтәнцә, ә рәстуодәй ци арфиаг гүүддәгутә исаразун ин бантәстәй, етә. Аенәгьәнә рәзбун, кәций рәзәй адгинай хинст аенцә хьәбәр берә адәм. Ама уони зәрдити ә рохс ном цәрдзәнәй хуәрзимсуйнәгтәй.

Аз рохс ном ама ә кадә, фәдарәй ни әруагәс кәнуй, цәрдзәнәй ә кәстәрти фәрци. Аз цардәмбал Нини (Биазәрти Хьанамати кизгә) хәццә исгомбәл кодтонцә дууә кизги ама фурт, уонән абони сәхецән дәр ес бийнонтә, кәстәртә. Ама зәрдцох уәнтә сә фидә ама сә баба син ци хуәртәмә бәлдтәй, уомәй хайгин уәнтә.

Николай ТРУБЕЦКОЙ (1890-1938), ахсәнадон архайгә: «Хуэдхузә национ культура агъаз аҕи, национ адәймәгүтә цуемәи сәхе бәлөдә-ронцә, базонцә, уомән. Е син фәййагъаз уй сә еумәйагә национ характери индивидуалон бәргүтә, психикә әма әрдзон менегүтә рабәрәг кәнунән. Уомән әма аҕцәгә национ культури ес уәхән әуу-әлтә, хецән адәймәгүтә сәхе медәгә дәр ке иссерунцә.

Гагити Геуәргии Нари Къостай имисән литературон мадзәлтти рәстәги дзоргәи.

АЕЗ ЦАРДАҒИ НӘ КОРУН ДЕНЦОЙНАДЗИЙНАДӘ...

**МЕРЗОЙТИ
СЕРГЕЙ,**

Цәгат Иристон
адәмон финсәг
(1927-2008)

Поэти карнабәл аәнәфәззингә нәй ә хуәдбундор искурдиадән, е 'рдзон исфәлдистадон хәурә, ә зундирахаст, ци рәстәги цәруй, уой хуәртә әма коми-уоләфтән. Аҕцәгә поэт әма ә догә арф уедәгтәи фәуунцә баст, нә син ес кәрдәзмәй фертасән.

Гагити Геуәргий цард әма исфәлдистадә иссәнцә 50-70 әнзти литературон процесси еу хай. Гүләгәгән, нә хуарз лимән, устур искурдиади хецәу, бәрә нә фәццардәи, фал ә бон иссәи ирон ли-тературәмә аҕазиау әвәрән бахәссун. Аҕ поэткон дзурд адтәи кәдзос, зәллангәнагә. Е 'сфәлдистадон фәлтәрәнтә равзурдәнцә е 'мзәнхонти сагәстә әма бәлдитәи, национ культура әма маддәлон әвзәги хәзнатә ин бахистонцә ә зәрдә, ә зунд, ә берәвәрсуг исфәлдистадә. Ләхуәнагәи бәрәг адтәи поэтти курдиадә, әма Кировигәуи скьо-ла каст ку фәццәи сугзәрийнә майдани хәццә, уәд әи финсуги Цәдеси сәрдәр Мамсурати Дәбе ахур кәнунмә рарвиста Мәскүмә, Горькийи номбәл Литературон институтмә.

Уруссаг поэзий номдзуддәр минәвәртти исфәлдистадон семинарти базудта поэткон дәсниади сосәгдзий-нәдтә, дуйнеуон литератури гәәздуг-дзийнәдтәи исефтонг әи, әма ә рай-гүрән бәстәмә исәздәхтәи әнхәст ләгәи, дәсни поэт әма критикәи, дзур-дайәвади удуәлдәи фудәбон кәнун-мә ка бәвалдта, уәхән сәрәнигүрдәи.

Күар анги еумә фәккустан «Мах дуг»-и редакций. Геуәргий бәрнәхсти адтәнцә критикә әма публицистици фарстатә, фал еци-еу рәстәг прозә әма поэзий уадзимистә дәр цәттә код-

та. Аҕ арәхстдзийнәдә, ә фәлтәрәддзий-нәдә журнали медесбәл рәстәрдәмә фәззиндтәәнцә. Уой фәсте куста театри литературон хайади хецәуәи, финсуги Цәдеси консультантәи, Цәдеси сәр-дари хуәдәйиәвәгәи. Бәрә хәуритә равардта ахсәнадон куст әма гүддәгү-тәбәл. Нә уарзта әвәлмон архайд, нә хатир кодта сайд миутә, ахсигаг гүддә-гәи әхе еуварс некәд раласта, аҕдә ә сәрмә не 'рхастайдә. Финсуги күар әма ин кәстәртә устур аргъ кодтонцә ә ләдәргә дзурд, ә цәстуарзон фәп-пайуйнәгтән, ә поэзий кәдзосдзийнәдә әма ахсәнадон темпераментән.

Поэти исфәлдистадон әвналәнтә адтәнцә ахедгә, цәстуингә, бәлле-цаг. Лимәнәи цардәи, әмзундәи куста театралон әма музыкалон әйәвади дәс-ни архайгүти хәццә, некәд некәмән бавгәу кодта ә зонундзийнәдтә. Алли-хузон жанрти финста ә уадзимистә, фал ә царди дәр әма е 'сфәлдистади сәй-рагдәр адтәнцә поэзи, критикә әма драматурги.

Геуәргий фиццәг киунгә мухури фәззиндтәи 1956 анзи. Уой фәсте еу инней фәдбәл рауагта әмдзәвгити цалдәр әмбурдгонди ирон әма уруссаг әвзәгтәбәл Дзәуәгигәуи әма Мә-скүй – «На солнце и в тени», «Амгары зәрдә», «Подснежники на Казбеке», «Гу-тон әмә стьальтә». Е 'мдзәвгитә ахид фәззинниунцә Уәрәсей газеттә әма журналти, ә бәрә лимәнәнтә сә тәлмац кодтонцә гурдзиаг, украинәг, цәцәйнаг, болгайраг, венгриаг әма әндәр әвзәг-тәмә.

АГУРДА ДЗУРДИ ФАРНЕН ЛӘГГАДӘ КӘНУН

Аҕәцәи дәр әма е 'мбәлттәи дәр агурдта дзурди фарнән ләггадә кәнун, уомән уотә ахид финста рецензитә әма критикон уадзимистә нә поэттә әма прозаикти киунугтәбәл. Аҕ радзубанди-тә финсуги әмбурдти, ә критикә әма публицистици Геуәргий ә зәрдә некәд исәйивта царди рәстадәбәл, финсәги дәсниадә әма хузәгәнәги граждәнаг нисанеуәгбәл. Аҕ зәрдәбәл цәйбәр-цә дардта дуйнеуон классикти уадзими-стәи, е алкәдәр деси әфтудта. Ци бака-стайдә, е си некәдбәл феронх адтайдә.

Е адтәи е 'сфәлдистади искурдиадә әма си дзәбокә әма хәәсаргә игү-стәнцә.

Аҕ искурдиадә әма дәсниадә Геуәргий парахаттәи равдиста әйәвадон тәл-мацти дәр. Бәрә райивта ирон әвзәгмә классиктә әма нуриккон поэтти, драма-тургити уадзимистәи. Уой дәр ма зәгун әнҗезуы – ә зәрдә дзурдта аллихузон дзәманти ка цардәи, аллихузон исфәлди-стадон нисантәбәл хуәст ка адтәи, уони литературон бунтәмә, әма сә исдзорун кодта ә маддәлон әвзәгбәл, зәллангә-нагә ирон дзурди бауагта идард бәстити поэтти уадзимистә азәлд.

Пушкин, Лермонтов, Блок... Геуәргий уарзон поэттә дзорун байдәдтонцә рагон аланти әвзәгбәл. Иннә уәхән драматургити классиктә: Островский «Гәдә», Лопе де Вегаи «Кәфтити ахур-гәнәг», Пиранделлои «Виолә» кәнә Чингиз Айтматови «Мәди будур», Нодар Думбадзәи «Техаләг думги евгед», Уруй-мәгити Езетхани «Арвнәрди агьоммә», уәдта ма советон поэзий зәрингүрдтә Николай Тихонов, Расул Гамзатов, Хәй-сын Кулиев әма әндәрти уадзимистә Геуәргий искурдиади фәрци иссәнцә хеуон ирон кәсгүтән.

Геуәргий искурдиадә берәвәрсуг кә адтәи, уомән ма никкидәр еу әвде-сән – ә драматурги. Райдәдта минкый формәтәи – финста еуактон пьеситә телеуинунадән, әйәвадон хәхәппә-ресадон коллективтән. Уой фәсте рахи-зтәи драматургити устурдәр хузтәмә, фұлдәр комедий жанрмә. Плити Христо-фори хәццә еумә исфәлдистонцә цал-дәр музыкалон комедий. Театрдзәутә әма игүсугти зәрдити байзәдәнцә сә дәсни арәзт сәжеттә, сә цардбәллон мотивтә әма сә хуәртәйиәв мелодити фәрци.

Еу әвзәгәи дзурдтонцә поэт әма композитор әма сә кәохи бафтудәи устур әнтәстдзийнәдә, нә әйәвади нәуәг хузә фиццәг кәхдзәфтә ку код-та, уәд. Сә комеди «Нә усгүр алыгд»-и син райивтонцә нә бәсти адәмти бәрә әвзәгтәмә, исәвардтонцә 'й ән-сувәрән республикити театрти. Геуәргий иннә комеди «Зары Терк»-әи ба байгон әи 1972 анзи нә музыкалон театри сезон.

Поэти исфәлдистадон портрет фә-

луст әи әйәвади хуәртәи, ирд хуарән-тәи, бәллекцәг әнтәстдзийнәдтәи. Хумәтәги си нә раппәлдтәнцә уруссаг поэзий разагди минәвәрттә Николай Тихонов әма Ярослав Смеляков, Михаил Светлов әма Михаил Дудин. Хумәтәги нә тәлмац кодтонцә Геуәргий әмдзәв-гитә зундгонд поэттә Марк Максимов, Вероника Тушнова әма әндәртә.

Аҕ фиццәг киунгә «Аҕсәрдзән» цәсти ахедуй лирикон хәйтари әнкә-рәнтә әма сагәсти кәдзосдзийнәдәи. Аҕмдзәвгити ес царди растдзийнәдә, устур әцәгдзийнәдә, әнәнцойнә гү-дитә адәймаги карнабәл, әфсәрмә-бәл, әригон фәлтәри зинтә әма ций-нәбәл.

*Искәд бон мәм удисәг фәзйндзән,
Дурзәрдә мьн ахәсдзән мә уд,
Фәлә мьн уәддәр мәләт нә уьдзән,
Искәмән та райгүьрдзән ләппу.*

Поэт ә фәлтәри карнә уинуй әх-сәрдзәни размәмпурсти, цәтетедони тах-ти, табу кәнуи нийерәг зәнхән:

«Фыдыбәстә, – мә цард әмә мә бон», «Ды, Ирыстон, судзәгә 'хсидав дә». «Нә фәндаг зын у, әмгар, даргә у, нә цард та әнәуыи цәи цард у?» – фәрсуй поэт. Е 'мдогонтәмә фау хәссуй, уәгь-дәбарәи ку радзәгәл унцә, уәд:

*Циу, цы 'рцьид? Уә поэзи куйд бастад?
Хуамә уә куйд фәуьйдаид рох,
Карз хәсты и цыи стьр рәстдзида байстам,
Уьй сәрыл кәй нәма фәцци тох?*

*Бюрократтән не сыскәйид сә мьгәг,
Мещантә нәма фесты әвәд...
Аҕви уьй әппиндәр нәу уә хуьйдаг? –
Аппарут уә фыссән систә уәд!..*

Еци әнзти уарзондзийнәдәбәл куд-дәр уайсадәгәу дзурдтан. Геуәргий уой ә сәрмә не 'рхаста. Аҕвәлмәцгәи фин-ста адәймаги раесугд әнкәрәнтәбәл. Уотә зәгән ес, әма ә фиццәг киунуги поэт исниванзта уарзондзийнади кадән-гә, ә уоди арф әвәрәнтә хорәргомәи равдиста е 'мдзәвгитә «Дәу фарстон», «Уәд чидәртә», «Райсом», «Бурдзәлыг чызг», «Зымәгон дә федтон», «Ехх, мә зәрдә», «Ды хуьыс», «Цәмән мьн кәхыс мә фәлмән зәрдә» әма әндәрти. Цубурдзурдәи, поэт ә фәлтәр-мә дзоруй әргомәи, цәстуарзонәи, лә-гәи-ләгмә, сәрустурәи.

ЦАРДИ ИН ЦИДӘРИДДӘР ХҖАЗАР АДТӘИ, УОНИ РАВДИСТА АҒ ЛИРИКИ

Цуппар поэткон цикләи арәзт әи Геуәргий киунгә «Амгары зәрдә». Нә райивта е 'сфәлдистадон уәгә, царди ин цидәриддәр хәзар адтәи, уони рав-диста лирикон хәйтари сорәти. Фиццәг цикли әмдзәвгити тематикә рауадәи фәйнәхузи, фал сә кәрәдзәбәл бәт-туй поэти дуйнеләдәрундзийнәдә. Нәма банцадәи тугди азәлд сабий әма мади зәрдити – «Мә фәлтәр», «Мад», гяэр-зуй зәрдә әмгари исәфтәи – «Амгари мәләт». Аҕ маст рәдовуй фәлид әма мәнгард адәймаги уиндәи – «Фирт». Фи-дибәсти сәрбәлтау ка фәсқуәлхтәи, уой цәра кәнуи – «Сәйраг конструктор».

«Сусәг уарзт» – уотә исхудта поэт киунуги дуккаг цикл. Цума Геуәргий ә фи-ццәг киунуги мотивтә раидарддәр кодта әма дзәвгарә фәгьгәздугдәр әнцә. Аҕмдзәвгити ес юмор әма ирони, уарзти цәхәр әма мәтгәл сагәстә, сәнттә әма бәллекцәи дәр хайгин разиндтәи лирикон хәйтар, адәймаги уодисконди цидәриддәр ес, е әй әндавуи. Никки ма еу хуарзәнхә: әмдзәвгитә уотә әйәв әнцә, әма кәсәгмә фәззиннуй әнахур гүди – уадзимисти музыкалон рахастәи

